

MOTIE 2020.7 Van den Born [Sociaal Domein budgettair neutraal]

(artikel 37 Reglement van Orde voor de gemeenteraad)

Ingediend door Henny van den Born (ChristenUnie), Els Kardol (D66), Miquel Ririhena (GroenLinks), Jurryt Vellinga (Leefbaar Tynaarlo), Henk Middendorp (CDA)

Raadsvergadering d.d. 10 november 2020

Agendapunt: 11

Onderwerp: opheffen kader Sociaal Domein budgettair neutraal

De raad van de gemeente Tynaarlo;

in vergadering bijeen op 10 november 2020

Constaterende dat:

- De raad van Tynaarlo in 2015 bij de decentralisatie van de taken van het Sociaal Domein als kader heeft gesteld dat deze taken 'budgettair neutraal binnen de ter beschikking gestelde rijksmiddelen' moeten worden uitgevoerd,
- De raad ook heeft uitgesproken dat 'wie zorg nodig heeft, die krijgt',
- Dit kader is ingesteld vanwege de zorg die leefde dat andere voorzieningen in de gemeente zouden lijden onder mogelijke tekorten op het Sociaal Domein. Het rijk had namelijk al een korting toegepast op de genoemde middelen, terwijl nog volstrekt onduidelijk was wat de uitvoering van deze taken de gemeente zou gaan kosten,
- Sindsdien de kosten voor een aantal taken zijn gestegen, buiten de invloed van de raad om. Bijvoorbeeld de Jeugdzorg en bij de Wmo de invoering van het abonnementstarief voor de huishoudelijke hulp, terwijl de rijksmiddelen niet voldoende zijn meegegroeid.
- Het dankzij de maatregelenpakketten in het Sociaal Domein mogelijk moet zijn de kosten zodanig te beheersen dat deze op redelijke termijn in evenwicht zijn met de te ontvangen rijksmiddelen.
- De afbakening van het Sociaal Domein minder duidelijk is:
 - Ten eerste zijn er taken buiten het Sociaal Domein die er wel op van invloed zijn. Het stimuleren van sport en bewegen heeft bijvoorbeeld een preventieve werking die kan leiden tot minder gebruik van voorzieningen.
 - Ten tweede vallen er taken binnen het Sociaal Domein, zoals cultuur, die niet mogen lijden onder de tekorten van Jeugdzorg of WMO.

Overwegende dat:

- Er altijd een integrale afweging plaats moet vinden door de gemeenteraad: een tekort binnen het Sociaal Domein niet mag leiden tot bezuinigingen terwijl elders nog ruimte is in de begroting. Omgekeerd moet een overschot in het Sociaal Domein gebruikt kunnen worden voor taken op andere gebieden.

- Een scheiding tussen Sociaal Domein en overige terreinen belemmerend werkt in de besluitvorming.
- Het financieel kader van het Sociaal Domein, namelijk budgettaire neutraliteit, feitelijk niet functioneert en overbodig is geworden.

Spreekt uit dat:

- De dekking van de uitgaven voor het Sociaal Domein met ingang van de begroting van 2021 onderdeel uitmaakt van de brede financiële afweging voor de gehele begroting. De beperkende 'budgettaire neutraliteit binnen de rijksmiddelen' wordt losgelaten.
- Er voortdurend aandacht moet zijn voor het effectief en efficiënt uitvoeren van de taken van het Sociaal Domein op een wijze die voor de raad controleerbaar is.

En draagt het college op:

- In haar beleid deze brede financiële afweging toe te passen en bij besluiten de onderwerpen zowel op hun eigen merites als in onderlinge samenhang te beoordelen,
- In de kadernota Sociaal Domein vast te leggen hoe gezorgd wordt voor een verantwoorde prijs/kwaliteit verhouding en beheersing van de kosten van het Sociaal Domein en dan met name de Jeugdzorg en de Wmo.
- Te blijven streven naar het opheffen van onbillijkheden in de vergoeding van de kosten van het Sociaal Domein.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekend door:

Henny van den Born (ChristenUnie)
Miquel Ririhena (GroenLinks)
Henk Middendorp (CDA)

Els Kardol (D66)
Jurryt Vellinga (Leefbaar Tynaarlo)

Toelichting:

Bij de decentralisatie van de taken van het Sociaal Domein in 2015 heeft de raad van Tynaarlo besloten dat deze taken binnen de meekomende rijksmiddelen moesten worden uitgevoerd. De zorg was dat er financieel geen grip zou zijn op deze zorgtaken en dat de gemeente andere voorzieningen zou moeten beperken om aan deze nieuwe verplichtingen te kunnen voldoen.

Inmiddels is gebleken dat de – na initiële overschotten – er inderdaad tekorten zijn ontstaan, met name op het gebied van de huishoudelijke hulp en de Jeugdzorg. Ook komen er soms taken bij, zoals binnenkort het Begeleid Wonen.

Daarnaast is de afbakening van de verschillende domeinen minder duidelijk geworden. Taken hebben meer invloed op elkaar. Ook zijn er binnen het Sociaal Domein ook andere taken zoals cultuur, die zouden extra lijden onder het beperkende kader van budgettaire neutraliteit, terwijl er buiten het Sociaal Domein mogelijk wel ruimte is.

In de praktijk blijkt de eis van ‘budgettaire neutraliteit’ niet te handhaven en een gekunstelde constructie. Tekorten worden uiteindelijk toch aangevuld uit de eigen reserves. Net als bij andere terreinen horen de uitgaven voor het Sociaal Domein gewoon onderdeel uit te maken van de brede afweging die jaarlijks gemaakt wordt voor de begroting.

Dit laat onverlet dat de gemeente hoort te streven naar een verantwoorde prijs/kwaliteit verhouding en het beheersen van de kosten van het Sociaal Domein. Door dit in de kadernota Sociaal Domein op te nemen houdt de raad een instrument om dit te kunnen bewaken.

Eveneens verwachten we van het college dat zij blijft streven naar het opheffen van onbillijkheden in de vergoeding van de kosten van het Sociaal Domein, o.a. via de VNG.